

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2014 06 26
COM(2014) 382 final

2014/0202 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 604/2013 nuostatos, pagal kurias nustatoma valstybė narė, atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymų, pateiktų nelydimų nepilnamečių, neturinčių teisėtai valstybėje narėje esančių šeimos narių, brolių, seserų ar giminaičių, nagrinėjimą

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- Pasiūlymo pagrindas

Siūloma iš dalies pakeisti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (toliau – Reglamentas „Dublinas III“)¹, 8 straipsnio 4 dalį.

Derybose dėl Reglamento „Dublinas III“ teisėkūros institucijos susitarė kol kas nespręsti klausimo dėl tarptautinės apsaugos Europos Sąjungoje prašančių nelydimų nepilnamečių, neturinčių valstybių narių teritorijoje esančių šeimos narių, brolių, seserų ar giminaičių, ir palikti atitinkamą nuostatą – 8 straipsnio 4 dalį – iš esmės nepakeistą (t. y. atitinkančią 2003 m. vasario 18 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 343/2003, nustatančio valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus (toliau – Dublino reglamentas)² 6 straipsnio 2 dalį) ir pridėti prie reglamento pareiškimą, kuriame sakoma:

„Taryba ir Europos Parlamentas prašo Komisijos, nedarant poveikio jos teisei inicijuoti teisės aktus, apsvarstyti galimybę patikslinti Dublino reglamento naujos redakcijos 8 straipsnio 4 dalį, kai Teisingumo Teismas priims sprendimą byloje C-648/11 MA ir kt. prieš *Secretary of State for the Home Department*, bet ne vėliau kaip per Dublino reglamento 46 straipsnyje nustatytą laikotarpį. Europos Parlamentas ir Taryba tuomet pasinaudos savo įgaliojimais teisėkūros srityje, atsižvelgdami į vaiko interesus“.

Šiame pareiškime Komisija tam pritarė ir patikslino:

„Komisija, siekdama kompromiso ir norėdama užtikrinti, kad pasiūlymas būtų priimtas nedelsiant, sutinka apsvarstyti šį prašymą, kuris, jos manymu, galioja tik šiomis konkrečiomis aplinkybėmis ir nesukuria precedento“.

2013 m. birželio 6 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priėmė sprendimą byloje C-648/11, kuriame sakoma:

„2003 m. vasario 18 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 343/2003, nustatančio valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus, 6 straipsnio antra pastraipa aiškintina taip, kad pagal ją tokiomis kaip pagrindinėje byloje nagrinėjamomis aplinkybėmis, kai nelydimas nepilnametis, kuris neturi kurioje nors valstybėje narėje teisėtai esančių šeimos narių, pateikė prieglobsčio prašymą daugiau nei vienoje valstybėje narėje, už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą tampa atsakinga valstybė narė, kurioje yra joje prieglobsčio prašymą pateikęs nepilnametis“.

- Pasiūlymo tikslai

Šiame pasiūlyme visų pirma atsižvelgiama į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-648/11. Jo tikslas – panaikinti dviprasmiškumą dabartinėje nuostatoje dėl nelydimų nepilnamečių, neturinčių šeimos narių, brolių, seserų ar giminaičių valstybių narių teritorijoje, užtikrinant teisinį tikrumą situacijose, susijusiose su atsakomybe už tokių asmenų pateiktą tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą.

¹ OL L 180, 2013 6 29, p. 31.

² OL L 50, 2003 2 25, p. 1.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Rengiant šį pasiūlymą neprireikė jokių konsultacijų ir poveikio vertinimų, nes tai labai siauros paskirties pasiūlymas, parengtas atsižvelgiant į išsamias konsultacijas ir poveikio vertinimus, Komisijos atliktus rengiant pasiūlymą „COM(2008) 820 galutinis“ dėl naujos Tarybos reglamento (EB) Nr. 343/2003 redakcijos. Todėl rengiant tą pasiūlymą Komisijos atliktomis konsultacijomis remiamasi ir šiame pasiūlyme.

Komisija mano, kad pasiūlymą iš dalies pakeisti 8 straipsnio 4 dalį reikėtų pateikti kuo greičiau, kad būtų užtikrintas teisinis tikrumas taikant nuostatas dėl nelydimų nepilnamečių pagal Dublino procedūrą. Be to, galutinė šio straipsnio redakcija reikalinga, kad būtų galima nustatyti papildomas taisykles dėl nelydimų nepilnamečių pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

- Siūlomų veikslių santrauka

Šiuo pasiūlymu siekiama išspręsti problemas, susijusias su atsakomybe nagrinėti nelydimų nepilnamečių, neturinčių valstybių narių teritorijoje šeimos narių, brolių, seserų ar giminaičių, prieglobsčio prašymus. Siūloma nuostata taikytina dviem atvejais, kai nelydimi nepilnamečiai gali atsidurti tokioje padėtyje:

4a dalis taikytina atvejais, panašiais į nagrinėtą byloje C-648/11, t. y. kai nelydimas nepilnametis, neturintis ES teritorijoje šeimos narių, brolių, seserų ar giminaičių, pateikė keletą prieglobsčio prašymų, taip pat ir toje valstybėje narėje, kurioje jis šiuo metu yra. Tokiu atveju atsakinga valstybė narė nustatoma vadovaujantis Teisingumo Teismo sprendimu, t. y. atsakinga yra ta valstybė narė, kurioje nepilnametis pateikė prašymą ir kurioje tuo metu yra. Šios nuostatos tikslas – užtikrinti, kad atsakingos valstybės narės nustatymo procedūra nebūtų vilkinama ir kad nelydimi nepilnamečiai galėtų kuo greičiau pasinaudoti tarptautinės apsaugos statuso nustatymo procedūromis. Nuostata dėl nepilnamečio interesų siūloma tam, kad būtų galima padaryti šios taisyklės išimtį tais atvejais, kai iš konkrečių aplinkybių matyti, kad nepilnamečiui likus valstybėje narėje, kurioje jis yra, galėtų būti pažeisti jo interesai.

4b dalis taikytina tais atvejais, kai nepilnametis tarptautinės apsaugos prašytojas yra valstybės narės teritorijoje, kurioje jis nėra pateikęs prašymo. Pasiūlyme nustatyta, kad valstybė narė turėtų sudaryti nepilnamečiui galimybę pateikti joje prašymą, prieš tai informavusi jį apie tokią teisę ir jos pasekmes. Todėl nepilnametis gali rinktis, prašyti tarptautinės apsaugos toje valstybėje narėje, ar ne. Jei prašymas pateikiamas tos valstybės narės valdžios institucijoms, taikoma 4a dalis, t. y. ta valstybė narė tampa atsakinga už šio prašymo nagrinėjimą. Taigi nepilnametis liks toje valstybėje narėje, kurioje jis yra, ir jo prašymas bus joje išnagrinėtas su sąlyga, kad tai atitinka nepilnamečio interesus. Kitu atveju nepilnametis turėtų būti perduotas valstybei narei, kuri, atsižvelgiant į nepilnamečio interesus, laikoma tinkamiausia (vienas iš veiksnių, tačiau ne tik, gali būti tai, kad tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo procedūra jau yra vykdoma arba priėmus galutinį sprendimą yra užbaigta ir pan.).

Situacija, kai nepilnametis nutaria neteikti naujo prašymo toje valstybėje narėje, kurioje jis yra, byloje C-648/11 nagrinėta nebuvo. Tačiau reglamente turi būti numatytas ir toks atvejis – atsakomybės nustatymo kriterijų spragų neturėtų būti. Siūloma, kad atsakinga turėtų būti ta valstybė narė, kurioje nepilnametis pateikė paskutinį prašymą. Šia nuostata siekiama užtikrinti teisinį tikrumą nustatant atsakingą valstybę narę – taisyklė yra aiški ir nuspėjama. Nuostata dėl nepilnamečio interesų pridėta siekiant užtikrinti, kad nebūtų vykdomas perdavimas, kuriuo pažeidžiami jo interesai, kaip nustatyta 4a dalyje.

4c dalies tikslas – užtikrinti, kad nepilnamečio interesai būtų nustatomi bendradarbiaujant prašomajai ir prašančiajai valstybėms narėms, siekiant drauge nustatyti už nepilnametį atsakingą valstybę narę ir išvengti interesų konfliktų.

Reglamento Nr. 604/2013 6 straipsnyje nustatytos garantijos nepilnamečiams galioja visiems nepilnamečiams, kuriems taikomos šiame reglamente numatytos procedūros. Todėl nuspręsta, kad kalbant apie nelydimus nepilnamečius, kurie yra vienoje iš dviejų 8 straipsnio 4 dalyje nurodytų situacijų, tiesioginė nuoroda į 6 straipsnio nuostatas nėra būtina.

4d dalyje nepateikiamas atsakomybės nustatymo kriterijus, tačiau nustatyta taisyklė, pagal kurią valstybės narės galės viena kitą informuoti apie joms priskirtą atsakomybę. Tai leis valstybei narei, kuri prieš tai buvo atsakinga už Dublino procedūros vykdymą, nutraukti vidaus institucijų tvarkomą bylą. Tai ypač svarbu siekiant išvengti piktnaudžiavimo sistema, kai nepilnametis persikelia į kitą valstybę narę tik tam, kad pratęstų savo buvimą ES teritorijoje. Ši nuostata panaši į Reglamento Nr. 604/2013 17 straipsnio 1 dalies 2 punktą, kuriame ta pati informavimo taisyklė nustatyta kalbant apie diskrecinę išlygą.

- Kintamoji geometrija

Šiuo pasiūlymu iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 604/2013, ir jo teisinis pagrindas yra toks pat kaip ir to reglamento, t. y. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 78 straipsnio antros dalies e punktas.

Remiantis Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos, pridėto prie Europos Sąjungos sutarties (ESS) ir SESV, nuostatomis, SESV V antraštinė dalis netaikoma Jungtinei Karalystei ir Airijai, nebent šios šalys nuspręstų priešingai.

Jungtinei Karalystei ir Airijai Reglamentas Nr. 604/2013 yra privalomas, joms pagal minėtą protokolą pranešus apie norą dalyvauti priimant ir taikant šį reglamentą. Šių valstybių narių pozicija dėl Reglamento Nr. 604/2013/EB neturi įtakos jų galimam dalyvavimui taikant iš dalies pakeistą reglamentą.

Remiantis prie ESS ir SESV pridėtu Protokolu dėl Danijos pozicijos, Danija nedalyvauja Tarybai priimant priemones pagal SESV V antraštinę dalį (išskyrus „priemones, nustatančias trečiąsias valstybes, kurių piliečiai pereidami valstybių narių išorės sienas, turi pateikti vizą, arba priemones, susijusias su vienoda vizų forma“). Tačiau atsižvelgiant į tai, kad 2006 m. su EB pasirašiusi tarptautinį susitarimą Danija taiko galiojančią Dublino reglamentą³, pagal to susitarimo 3 straipsnį ji praneša Komisijai savo sprendimą, ar įgyvendins iš dalies pakeisto reglamento turinį.

- Pasiūlymo poveikis ES nepriklausančioms valstybėms, prisijungusiomis prie Dublino sistemos

Kelioms ES nepriklausančioms valstybėms prisijungus prie Šengeno *acquis*, Bendrija lygiagrečiai sudarė susitarimus, kuriais šios šalys prisijungs prie Dublino ir „Eurodac“ *acquis*:

- 2001 m. sudarytas Islandijos ir Norvegijos asociacijos susitarimas⁴;
- 2008 m. vasario 28 d. sudarytas Šveicarijos asociacijos susitarimas⁵;

³ Europos bendrijos ir Danijos Karalystės susitarimas dėl valstybės narės, atsakingos už Danijoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijų ir mechanizmų ir „Eurodac“ sistemos, skirtos pirštų atspaudams lyginti, siekiant veiksmingai taikyti Dublino konvenciją, OL L 66, 2006 3 8, p. 38.

⁴ Susitarimas tarp Europos bendrijos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės dėl valstybės, atsakingos už prieglobsčio prašymo, pateikto valstybėje narėje arba Islandijoje ar Norvegijoje, nagrinėjimą, nustatymo kriterijų ir mechanizmų (OL L 93, 2001 4 3, p. 40).

– 2008 m. vasario 28 d. pasirašytas protokolas, kuriuo prisijungė Lichtenšteinas⁶.

Siekdamos nustatyti Danijos, kuri, kaip minėta, prisijungė prie Dublino ir „Eurodac“ *acquis* pasirašiusi tarptautinį susitarimą, ir kitų minėtų prisijungusių šalių teises bei pareigas, Bendrija ir prisijungusios šalys sudarė dar du kitus teisės aktus⁷.

Remdamosi trimis minėtais susitarimais, prisijungusios šalys be išlygų pritaria Dublino ir „Eurodac“ *acquis* ir jo plėtojimui. Jos nedalyvauja priimant teisės aktus, kuriais iš dalies keičiamas arba plėtojamas Dublino *acquis* (taigi ir šį pasiūlymą), tačiau iki nustatyto termino turi pranešti Komisijai, ar jos pritaria to – Tarybos ir Europos Parlamento patvirtinto – teisės akto turiniui. Jei Norvegija, Islandija, Šveicarija ar Lichtenšteinas nepitaria teisės aktui, kuriuo iš dalies keičiamas Dublino ir „Eurodac“ *acquis* arba kuris jais grindžiamas, taikoma „giljotinos“ išlyga ir atitinkami susitarimai nutraukiami, nebent susitarimais įsteigtas jungtinis arba mišrusis komitetas vienbalsiai nusprendžia kitaip.

---

⁵ Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimas dėl kriterijų ir mechanizmų, padedančių nustatyti valstybę, atsakingą už valstybėje narėje ar Šveicarijoje pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą (OL L 53, 2008 2 27, p. 5).

⁶ Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolas dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl kriterijų ir mechanizmų, padedančių nustatyti valstybę, atsakingą už valstybėje narėje ar Šveicarijoje pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą (OL L 160, 2011 6 18, p. 39).

⁷ Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolas, pridamas prie Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl kriterijų ir mechanizmų, padedančių nustatyti valstybę, atsakingą už valstybėje narėje ar Šveicarijoje pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą (sudarytas 2008 10 24, OL L 161, 2009 6 24, p. 8) ir Protokolas prie Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės dėl valstybės, atsakingos už prieglobsčio prašymo, pateikto valstybėje narėje arba Islandijoje ar Norvegijoje, nagrinėjimą, nustatymo kriterijų ir mechanizmų (OL L 93, 2001 4 3).

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 604/2013 nuostatos, pagal kurias nustatoma valstybė narė, atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymų, pateiktų nelydimų nepilnamečių, neturinčių teisėtai valstybėje narėje esančių šeimos narių, brolių, seserų ar giminaičių, nagrinėjimą

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 78 straipsnio 2 dalies e punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁸,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁹,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (ES) Nr. 604/2013¹⁰ nustatyta, kad valstybė narė, kurioje nelydimas nepilnametis pateikė tarptautinės apsaugos prašymą, yra atsakinga už šio prašymo nagrinėjimą;
- (2) jau priėmus Reglamentą (ES) Nr. 604/2013 Teisingumo Teismas byloje C-648/11 nusprendė, kad tais atvejais, kai, nelydimas nepilnametis, kuris neturi kurioje nors valstybėje narėje teisėtai esančių šeimos narių, pateikė prieglobsčio prašymą daugiau nei vienoje valstybėje narėje, už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė, kurioje yra joje prieglobsčio prašymą pateikęs nepilnametis;
- (3) situacija, kai nelydimas nepilnametis, neturintis valstybės narės teritorijoje teisėtai esančių šeimos narių, yra pateikęs prieglobsčio prašymą vienoje ar keliose valstybėse narėse, ir yra valstybėje narėje, kurioje nėra pateikęs prašymo, šiame sprendime nebuvo nagrinėta. Siekiant užtikrinti šio reglamento nuostatos dėl nelydimų nepilnamečių nuoseklumą ir išvengti teisinio netikrumo, reikėtų nustatyti ir tokioje situacijoje taikytiną atsakingos valstybės nustatymo kriterijų;
- (4) pagal šį Teisingumo Teismo sprendimą atsakinga valstybė narė turėtų informuoti apie tai valstybę narę, kurioje buvo pateiktas pirmasis prašymas; prieglobsčio prašymą turi nagrinėti tik viena valstybė narė, todėl atsakinga valstybė narė, nelygu situacija, turėtų pranešti savo sprendimą valstybei narei, kuri buvo prieš tai atsakinga, atsakingos

⁸ OL C , , p. .

⁹ OL C , , p. .

¹⁰ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013 6 29, p. 31).

valstybės narės nustatymo procedūrą atliekančiai valstybei narei arba valstybei narei, kurios buvo prašoma perimti nepilnametį savo žinion ar jį atsiimti;

- (5) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį, šios valstybės narės pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą;]
- (6) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą, ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (7) todėl Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 604/2013 8 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

- „4a. Jeigu nelydimas nepilnametis neturi teisėtai valstybėje narėje esančių šeimos narių, brolių, seserų ar giminaičių, kaip nurodyta 1 ir 2 dalyse, atsakinga yra ta valstybė narė, kurioje nelydimas nepilnametis pateikė tarptautinės apsaugos prašymą ir kurioje jis yra, jei tai atitinka nepilnamečio interesus.
- 4b. Jeigu 4a dalyje nurodytas prašytojas yra valstybės narės teritorijoje, tačiau nepateikė joje prašymo, ta valstybė narė informuoja nelydimą nepilnametį apie teisę pateikti prašymą ir suteikia jam veiksmingą galimybę pateikti prašymą toje valstybėje narėje.
Jeigu pirmoje pastraipoje nurodytas nelydimas nepilnametis pateikia prašymą valstybėje narėje, kurioje jis yra, ta valstybė narė yra atsakinga už šio prašymo nagrinėjimą, jei tai atitinka nepilnamečio interesus.
Jeigu pirmoje pastraipoje nurodytas nelydimas nepilnametis nėra pateikęs prašymo valstybėje narėje, kurioje jis yra, atsakinga ta valstybė narė, kurioje nelydimas nepilnametis pateikė paskutinį prašymą, jei tai atitinka nepilnamečio interesus.
- 4c. Kad nustatytų nepilnamečio interesus, valstybė narė, paprašyta atsiimti nelydimą nepilnametį, bendradarbiauja su valstybe nare, kurioje nelydimas nepilnametis yra.
- 4d. Pagal 4a dalį atsakinga valstybė narė, atsižvelgdama į situaciją, praneša apie tai šioms valstybėms narėms:
  - (a) valstybei narei, kuri buvo prieš tai atsakinga;
  - (b) valstybei narei, atliekančiai atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą;
  - (c) valstybei narei, kurios buvo prašyta perimti nelydimą nepilnametį savo žinion;
  - (d) valstybei narei, kurios buvo prašyta atsiimti nelydimą nepilnametį.

Ši informacija siunčiama naudojantis „DubliNet“ elektroninių ryšių tinklu, sukurtu pagal Reglamento (EB) Nr. 1560/2003 18 straipsnį.“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.
Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas